

Cancerfondens policy för handläggning av oredlighetsärenden

Utfärdad den 2017-05-11

Utfärdad av Kicki Nordström

Godkänd av Ulrika Årehed Kågström

ID: 61614 Version: 1

Fastställd av Cancerfondens styrelse 2017-04-06

1. Inledning

- 1.1. För att besegra cancer ska Cancerfonden finansiera den främsta cancerforskningen. Det är därvid självklart att denna forskning bedrivs enligt vetenskapliga vedertagna regler med höga krav på metodologi, objektivitet, dokumentation och etik.
- 1.2. Cancerfondens styrelse har upprättat denna policy för att fastställa riktlinjer för handläggning av oredlighet eller misstanke om oredlighet ("oredlighetsärenden") inom forskningsprojekt som finansieras av Cancerfonden eller som rör ansökan om anslag till Cancerfonden.
- 1.3. Enligt stadgarna ska Cancerfondens forskningsnämnd på eget initiativ eller efter ansökan i föreningens namn bevilja anslag till institutioner, forskargrupper eller enskilda forskare.
- 1.4. Policyn ska gås igenom årligen och revideras vid behov.

2. Oredlighet

- 2.1. Med oredlighet avses förhållanden där forskare avsiktligt, på ett vilseledande eller oaktsamt sätt gör avsteg från de vetenskapliga kraven eller medvetet bryter mot allmänt accepterade etiska normer. Det kan gälla exempelvis att fabricera, förfalska, systematiskt välja bort, plagiera eller stjäla vetenskapliga resultat. Cancerfonden accepterar inte oredlighet inom de projekt som stöds. Ej heller accepteras brott mot etablerade etiska regler inom forskningsområdet, t.ex. avsaknad av erforderliga etiska tillstånd, brott mot givna etiska tillstånd, brott mot gällande lagar, förordningar och föreskrifter. Med oredlighet avses likaså andra ageranden eller omständigheter som gör att forskaren är olämplig eller att forskningsprojektet är olämpligt att stödjas av Cancerfonden.
- 2.2. Enligt högskoleförordningen (1 kap. 16, 1993:100) ska en högskola eller ett universitet ("högskola") som genom en anmälan eller på något annat sätt får kännedom om en misstanke om oredlighet i forskning, konstnärligt utvecklingsarbete eller annat utvecklingsarbete vid högskolan utreda misstankarna. En högskola får under pågående utredning hämta in ett yttrande från expertgruppen för oredlighet i forskning hos Centrala etikprövningsnämnden ("CEPN"). Om den person som väckt frågan om misstanke om oredlighet, eller den person som misstanken riktas mot, begär det, ska högskolan hämta in ett sådant yttrande. Något yttrande behöver dock inte hämtas in, om högskolan bedömer det som uppenbart obehövligt. CEPN och den

Cancerfondens policy för handläggning av oredlighetsärenden

Utfärdad den 2017-05-11

Utfärdad av Kicki Nordström

Godkänd av Ulrika Årehed Kågström

ID: 61614 **Version:** 1

berörda högskolan kan således komma att fokusera på olika saker och också komma till olika slutsatser.

- 2.3. Det är behörig högskola som formellt utreder misstanke om vetenskaplig oredlighet och fastslår om oredlighet har ägt rum. Cancerfondens bedömning av oredlighetsärenden rör deras betydelse för pågående forskningsanslag finansierade av Cancerfonden eller pågående ansökan till Cancerfonden om anslag och vilka åtgärder som Cancerfonden ska vidta. I sin bedömning fäster Cancerfonden vikt vid yttrande från CEPN.

Cancerfondens policy för handläggning av oredlighetsärenden

Utfärdad den 2017-05-11

Utfärdad av Kicki Nordström

Godkänd av Ulrika Årehed Kågström

ID: 61614 Version: 1

- 2.4. Oredlighetsärenden kan initieras i samband med pågående forskningsanslag finansierade av Cancerfonden eller pågående ansökan till Cancerfonden om anslag, vilket föranleder olika åtgärder.

3. Initiering av oredlighetsärenden

- 3.1. Cancerfonden ska samverka med högskolorna för att upptäcka oredlighet inom forskning.
- 3.2. Cancerfondens anslagskontrakt eller annan avtalshandling ska ange att en högskola är skyldig att till Cancerfonden anmäla utredningar av oredlighet som pågår vid högskolan och som rör forskning som Cancerfonden finansierar, samt att detta bör ske så snart en utredning om oredlighet har initierats.
- 3.3. Om Cancerfonden upptäcker eller misstänker oredlighet ska denna anmälas till behörig högskola samt till forskningsnämndens ordförande.

4. Beslutsordning

- 4.1. Cancerfondens forskningsnämnd fattar beslut i oredlighetsärenden. Forskningsnämnden äger rätt att inom ramen för sin behörighet delegera beslutanderätt till annan enskild ledamot eller utskott under forskningsnämnden. Forskningsnämnden skall utöva erforderlig kontroll över hur sådana befogenheter utförs.
- 4.2. Om ett oredlighetsärende som rör förtroendevalda inom forskningsnämnden initieras ska ärendet överlämnas till Cancerfondens styrelse för vidare åtgärder.

5. Allmänt om handläggning

- 5.1. Personer som kan antas vara jäviga i ett ärende ska inte delta i utredningen. Cancerfondens för var tid gällande jävsregler ska följas.
- 5.2. Den eller de forskare som är föremål för ett oredlighetsärende ska informeras om att Cancerfonden har inlett ett ärende och ges tillfälle att lämna yttrande.
- 5.3. Beslut i oredlighetsärenden ska vara tydligt motiverade. Hanteringen av ärenden ska dokumenteras och arkiveras. Det underlag som är relevant för ärendets hantering ska bevaras.

Cancerfondens policy för handläggning av oredlighetsärenden

Utfärdad den 2017-05-11

Utfärdad av Kicki Nordström

Godkänd av Ulrika Årehed Kågström

ID: 61614 **Version:** 1

- 5.4. I oredlighetsärenden där vetenskaplig oredlighet och ansvarsförhållanden har fastställts ska det bestämmas hur lång tid som måste gå innan de berörda forskarna får inkomma med nya ansökningar till Cancerfonden. Besluten ska göras för individuella forskare med hänsyn tagen till det ansvar Cancerfonden anser att forskaren har för den fastställda oredligheten. Detta ska bedömas utifrån befintliga utredningar och vid behov kompletterande dialog mellan forskaren och Cancerfonden.

Cancerfondens policy för handläggning av oredlighetsärenden

Utfärdad den 2017-05-11

Utfärdad av Kicki Nordström

Godkänd av Ulrika Årehed Kågström

ID: 61614 Version: 1

6. Misstanke om oredlighet vid pågående ansökan om forskningsanslag

- 6.1. Om misstanke om oredlighet i forskning uppstår, t.ex. genom att en formell utredning initierats, kan Cancerfonden, utan annan utvärdering av ansökan, besluta om att:
- inte ta upp ansökan till prövning,
 - att vänta med att utvärdera ansökan i avvaktan på en pågående utredning,
 - att bordlägga definitivt beslut om anslag om oredlighetsutredningen förväntas blir klar under pågående ansökningsomgång.

7. Misstanke om oredlighet inom ramen för pågående anslag

- 7.1. Om misstanke uppkommer om oredlighet inom ett projekt som har fått beviljat anslag kan Cancerfonden besluta att tills vidare inte betala ut beslutade anslag. Cancerfonden kan även vända sig till den institution som ansvarar för projektet och begära att institutionen håller inne gjorda utbetalningar till institutionen men som ännu inte är överförda till projektet.

8. Fastställd oredlighet vid pågående ansökan om forskningsanslag

- 8.1. Om oredlighet är fastställd inom ett projekt för vilken ny ansökan lämnats in för bedömning kan Cancerfonden, utan föregående utvärdering besluta att inte ta upp ansökan till prövning. Cancerfonden kan också avbryta utvärderingen och avslå ansökan.

9. Fastställd oredlighet i ett pågående eller avslutat projekt

- 9.1. Om det fastställs att oredlighet förekommit kan anslaget för de berörda forskarna dras in, med beaktande av den individuella graden av ansvar för oredligheten. Cancerfonden kan också i sådana fall återkräva medel som utdelats till projektet.

10. För punkterna 6-9 gäller att Cancerfonden kan initiera dessa åtgärder mot alla anslag som de berörda forskarna innehar eller ansöker om. Bordläggning, avslag, tillfälligt innehållande eller indragning av medel kan således tillämpas även på ansökningar och anslag som ej är under utredning eller har utretts, om anslagsmottagaren på dessa är föremål för utredning i samband med ett annat projekt (oavsett om detta finansieras av Cancerfonden eller ej).